

Evaluatieverslag YPF Piano Competition en Young Pianists Festival 2015

1. Inleiding

Van 6 t/m 22 november 2015 werd in het Muziekgebouw aan 't IJ, het Conservatorium van Amsterdam en het Bimhuis de zesde YPF Piano Competition Grand Prix Yuri Egorov gehouden, het belangrijkste onderdeel van het tweede Young Pianists Festival. Dit beknopte evaluatierapport is gebaseerd op diverse interne evaluaties, het 'Publieksonderzoek 2015' (Bijlage 1) en de analyse van de beschikbare kwantitatieve gegevens.

2. Doelstelling

De Stichting Young Pianist Foundation stelt zich ten doel activiteiten te ontwikkelen die de kansen van jong pianotent in Nederland op (inter)nationaal niveau vergroten. Allereerst door de organisatie van de YPF Piano Competition en door de aanbidding van gerichte pedagogische programma's aan in Nederland werkzaam pianotent. Sedert 2013 wordt tweejaarlijks tevens het Young Pianists Festival dat moet leiden tot een vergroting van de publieke bekendheid, en daarmee van de inkomsten van de YPF.

4. Het pianoconcours van 2015

De sinds 2013 tweejaarlijkse YPF Piano Competition was in 2015 qua opzet enigszins gewijzigd in vergelijking met de voorgaande edities, t.w.:

- Wijziging leeftijdscategorieën: (1) t/m 16; (2) 17 t/m 20; (3) 21 t/m 25 jaar
- De drie categorie-winnaars spelen in de Grote Finale
- Toevoeging van een open Junior Competition voor pianotentjes t/m 12 jaar
- Nog veelzijdiger repertoire, incl. kamermuziek in de halve finales
- Beperking geldprijzen en uitbreiding van het pedagogische prijzenpakket
- Live voorspelen voor de auditiejury (i.p.v. opnamen)
- Iets kleinere internationale jury: 7 i.p.v. 9 leden incl. voorzitter Sieuwert Verster
- Samenwerking met het Conservatorium van Amsterdam waar de audities plaatsvonden, en dat voorzag in de kamermuziek-ensembles.

4.1 Categorieën

De keuze t.a.v. de drie leeftijdscategorieën beviel op zich goed, al konden deelnemers zich aanvankelijk moeilijk voorstellen dat een pianist van 15 jaar het

uiteindelijk tegen iemand van 25 jaar zou moeten opnemen; toch werd deze vrees in de Grote Finale op 22 november 2015 niet bewaarheid. Wellicht zou de oudste categorie iets naar boven uitgebreid moeten worden, teneinde meer deelnemers te trekken.

4.2 Repertoire

Het nog bredere repertoire dan in 2013 voldeed volledig. Kamermuziek in de halve finale bleek een waardevolle toevoeging, evenals de twee opdrachtcomposities van Diderik Wagenaar (t.w. een kort werk voor de linkerhand als verplicht werk in de Grote Finale) en Elmer Schönberger (verplicht stuk voor de Junior Competition).

4.3 Jury's

De auditiejury met o.m. laureaten van eerdere YPF-concoursen functioneerde uitstekend. Het niveau van de internationale jury was als altijd hoog, de sfeer in het gezelschap goed, zeer betrokken en vriendschappelijk. Er was, anders dan in 2013, unanimitieit en een feestelijke stemming met betrekking tot de keuze van de winnaar, hetgeen voor de organisatie uiteraard een extra kers op de taart was. Vraag blijft of 7 juryleden voor een concours van deze allure voldoende c.q. beter is dan 9.

4.4 Deelname

Waar in 2013 in totaal 57 aanmeldingen voor de audities binnenkwamen, waren dat er in 2015 voor de drie hoofdcategorieën 28, waarmee een volledige competitie gespeeld kon worden. De aparte, open Junior Competition bleek met 11 deelnemers een groot succes.

4.5 Finalisten

De drie finalisten Nathan Schaumann (15) , Ramon van Engelenhoven (20) en Sophiko Simsive (23) waren - mede in het licht hun resp. leeftijden - van het gewenste voor ons land hoge niveau.

De nieuwe Junior Competition bleek tot en met de finale op vrijdagmiddag 20 november 2015 een buitengewoon stimulerend initiatief.

4.6 Winnaars

De YPF Piano Competition 2015 kreeg in Ramon van Engelenhoven een Nederlandse winnaar van de vereiste kwaliteit en met het beoogde talent. Voor het eerst loofde de internationale jury aan de winnaar tevens de 'Grand Prix Yuri Egorov' uit, een toch nog vrij onverwachte kroon op het werk van de YPF, en uiteraard op de carrière van de winnaar. De drie finalisten werden voortreffelijk begeleid door het Nood Nederlands Orkest o.l.v. dirigent en oud-YPF-laureaat Pieter-Jelle de Boer (editie 2001).

Julius Backer was de 11-jarige winnaar van de Junior Competition.

De Bijlagen 2 en 3 betreffen resp.:

Bijlage 2: de A5 wervingsforder voor deelnemers aan de YPF Piano Competition 2015; deze gaat hierbij.

Bijlage 3: het Concoursboek van de YPF Piano Competition 2015; deze bijlage, de 'Participation Rules' en het repertoire van het concours worden op verzoek (via info@ypf.nl) per post toegezonden.

5. De festivalconcerten in 2015

5.1 Uitgangspunt

Zoals in 2013 was het uitgangspunt van het festival een compacte serie concerten, die ieder één van de vele facetten van de (geschiedenis van de) piano belichtten, ten gehore gebracht door vertolkers van internationaal niveau.

5.2 Programma

Bijlage 4: de A5 Programmabrochure van het gehele festival gaat hierbij.

Het festivalprogramma was op zich goed, had inhoudelijk de bedoelde samenstelling, t.w. van de pianoforte via het romantische pianorepertoire naar het keyboard, en kende een aantal karakteristieke elementen, zoals:

- Een uitdagend openingconcert met o.m. de wereldpremière van het in opdracht van de YPF gecomponeerde pianoconcert van Elmer Schönberger (voortreffelijk vertolkt door Rosalia Gomez Lasheras, concourswinnaar van 2013), en het Capriccio voor de linkerhand van Leos Janáček, brilliant gespeeld door Boris Berman. Het Nationaal Jeugd Orkest onder leiding van Etienne Siebens begeleidde de solisten.
- De monumentale 'Tribute to Yuri Egorov' waarin zes internationale toppianisten/juryleden ieder het stuk van hun voorkeur speelden en opdroegen aan de in 1988 in ons land overleden Russische meesterpianist Yuri Egorov
- Het concert van Ralph van Raat met het Ragazze Quartet, met de pianokwintetten van Leo Ornstein en William Bolcom, en de pianosonate 'Poems of 1917', op. 41 (1917) van Leo Ornstein.

Over de andere festivalconcerten het volgende:

- 'Begin de Dag met Bach' in het Bimhuis was goed voor het festivalgevoel, maar trok toch niet het verwachte aantal bezoekers.
- Het pianoforte-recital van Stayer/Koch viel kwalitatief enigszins tegen.
- De Ierse pianist/dirigent Barry Douglas speelde betoverend met het Conservatorium van Amsterdam Kamerorkest, maar kreeg te weinig publiciteit.
- Het experimentele concert van Francesco Tristano en Bugge Wesseltoft (dat het optreden van Saskia Lanhoord met Nicholas Jaar verving) was inhoudelijk van een goed gehalte, maar (in vergelijking met Schwarz/Hauschka in 2013) voor het beoogde jonge publiek niet spraakmakend genoeg.
- De speciale uitvoering met twee piano's van de 'Sacre du Printemps' door Daan Kortekaas en Anne Veinberg was muzikaal fascinerend en technisch perfect.

- De programmering van jong pianotalent in verschillende genres op het Open podium in de entreehal van het Muziekgebouw was goed, maar genoot onvoldoende publieke belangstelling.

Al met al bleken de namen van de optredende artiesten en het geboden repertoire helaas onvoldoende bekend/aansprekend om – ondanks aanzienlijk meer media-aandacht dan in 2013 – het beoogde aantal bezoekers te trekken, waardoor de gerealiseerde recette zwaar tegenviel. Terugkijkend naar 2013 was toen met o.a. Asko Schönberg, Klaas de Vries, Paul Badura Skoda, Heinrich Schwarz en Hauschka sprake van een programma-aanbod dat het publiek meer aansprak.

Waar het speciale kunst/muziekproject 'Unravel Ravel' van beeldend kunstenaar Anri Sala gecancelld moest worden omdat één van de grote fondsen op het laatst niet over brug kwam, werd in de laatste weken voor concours/festival op vijf Amsterdamse stations een laagdrempelige 'YPF Piano Battle' georganiseerd die resulteerde in tegen de honderd deelnemers, een constant publiek en veel media-aandacht. De finale van de battle vond plaats in de pauze van de Grote Finale en werd gewonnen door het 12-jarig talentje Li-Xing Li uit Schiedam.

6. Het pedagogisch programma

Zie eveneens Bijlage 4.

6.1 Seminars

De drie seminars over:

- (1) De piano en de linkerhand
- (2) Improvisatie en
- (3) De pianoforte

waren inhoudelijk buitengewoon interessant, trokken voornamelijk geïnteresseerde professionals, maar jammer genoeg (te) weinig studenten en geïnteresseerde leken.

6.2 Masterclasses

De liefst zeven publieke masterclasses die leden van de internationale jury gaven aan de afvallers van de resp. ronden van het concours waren zeer leerzaam voor de deelnemers en het bijwonen meer dan waard.

6.3 Lunchconcerten

De vier lunchconcerten die achtereenvolgens werden gegeven door de grootste pianotalenten van vier internationaal toonaangevende muziekscholen, t.w. de Kronberg Akademie (Duitsland), de Yehudi Menuhin School of Music (Engeland), het Gnessin Conservatorium (Moskou) en de Juilliard School (New York) waren van het verwachte hoge niveau, maar kregen te weinig aandacht in de media om voldoende publiek te trekken.

7. Marketing & communicatie

7.1 Doelstelling

De marketing van concours en festival had een tweeledig doel: enerzijds in aantal en kwalitatief voldoende concoursdeelnemers trekken, en anderzijds in totaal plm. 50% meer betalende bezoekers dan in 2013.

7.2 Gevolgde aanpak en mediainzet

In grote lijnen werd de succesvolle gebleken strategie van 2013 gevolgd, toen voor het eerst plm. 3.600 bezoekers, waarvan plm. 2.224 betalend, werden geteld.

De werving van deelnemers aan het concours startte reeds in de herfst van 2014.

In afwijking van 2013:

- werd het gehele festivalprogramma reeds voor de zomer van 2015 bekend gemaakt en breder gecommuniceerd;
- werd bij een met 2013 vergelijkbare media-inzet vanaf de Uitmarkt meer aandacht besteed aan de breedte van het programma, o.m. door verspreiding van een A5-formaat programmabrochure van 24 blz;
- werd i.s.m. PR-manager Marjolein van Ruiten een nog gerichtere free publicity strategie uitgerold dan in 2013;
- werd aanzienlijk meer aandacht besteed aan social media, o.m. door daarvoor een aparte freelance specialist (t.w. Cato Duyvis) in te schakelen.

7.3 Resultaten

Ondanks in vergelijking met 2013 39% lagere marketingspendings werd volgens mediacijfers en publieksonderzoek een resp. hoger en beter mediabereik gerealiseerd dan in 2013: 16% meer mediawaarde uit gegenereerde free publicity en een op grond van het publieksonderzoek aantoonbare verbetering van de bekendheid en waardering van de ingezette middelen.

Desondanks viel het aantal betalende bezoekers in totaal (t.w. 2.206) zwaar tegen: slechts 3% meer i.p.v. de beoogde verdubbeling ten opzichte van 2013.

De gemiddelde bruto-prijs per betaald ticket bedroeg in 2015 €14,39, in 2013 €15,43.

	Betalende bezoekers	Vrijkaarten	Totaal	Bezettings-%age	Gem. bruto ticketprijs
Concours '15	519	226	744		
Concours'13	818	470	1.288		
Festival '15	1.448	629	2.077		
Festival '13	1.475	450	1.925		
Ped. progr. '15	239	104	343		
Ped. progr.'13	131	219	350		
Totaal '15	2.206	959	3.165	28%	€14,39
Totaal '13	2.224	1.139	3.563	32%	€15,43

Incl. vrijkaarten/genodigden kwam het totaal aantal bezoekers uit op plm. 3.165.

Daarbij wordt aangetekend dat het concours in 2015 inclusief de Grote Finale plm. 300 minder bezoekers trok dan in 2013, maar qua mediawaarde 16% meer free publicity genereerde dan in 2013, vnl. door de toekenning van de Grand Prix Youri Egorov aan de winnaar.

De volgende bijlagen betreffen:

- Bijlage 5: De in 2015 (en 2013) gerealiseerde mediawaarde
 - Bijlage 6: Een selectie van publicaties m.b.t. concours/festival 2015
 - Bijlage 7: Overzicht activiteiten social media t.b.v. concours/festival 2015
- Deze drie bijlagen worden op verzoek (via info@ypf.nl) per post toegezonden.

8. Organisatie en productie

- Over het algemeen verliep de organisatie van concours en festival goed. Algemeen producent Sanne Bouman en de aparte concoursproducent Robin de Brijn hadden hun zaken goed op orde.
- De Grote Finale op 22 november 2015 was een perfect georganiseerde, feestelijke aangelegenheid, zowel voor deelnemers en jury, als voor het publiek.
 - De samenwerking met Conservatorium, Muziekgebouw en Bimhuis verliep uitstekend, al was de voorbereiding met Conservatorium en Bimhuis niet geheel vlekkeloos.
- Het aantal vrijwilligers (plm. 30) was uiteindelijk aan de ruime kant; zij werden uitstekend aangestuurd door de in het laatste weken ingeschakelde vrijwilligersmanager Harm Witteveen.
- De aankleding in het Muziekgebouw was goed, de ticketing en gastenontvangst liepen gesmeerd, en de catering van jury en crew was veel beter dan in 2013, al liet de service van Zouthaven nog steeds te wensen over.
- Slechts een enkel aspect van de organisatie verliep onbevredigend, bij voorbeeld de productie van de finale van de Junior Competition.
- Tenslotte wordt aanbevolen de marketing in de laatste maanden voor, resp. tot en met het einde van concours/festival in het vervolg door een aparte manager te laten aansturen. Ook had ten behoeve van de voeding van social media structureel een fotograaf ingezet moeten worden.

9. Conclusie

Samenvattend was de YPF Piano Competition 2015 qua opzet, organisatie, kostenbeheersing en – last but not least - artistiek en publicitair resultaat één van de allerbeste edities die de Young Pianist Foundation sinds haar oprichting in 1999 organiseerde. Het festival als geheel zat programmatisch op zich goed in elkaar, maar sprak het beoogde publiek blijkbaar te weinig aan, zodat veel minder betalende bezoekers werden getrokken dan beoogd. Ook leverde de zeer intensieve fondsenwervingscampagne veel minder op dat was gehoopt. Als zodanig werd alleen het laatste deel van de in paragraaf 2 geformuleerde doelstelling niet gehaald, hetgeen een les voor de toekomst moge zijn.